

Tulisija- ja savupiippusäädösten kansainvälinen vertailu

Mikko Malaska
Tampereen yliopisto

Hanke

Kansainvälinen selvitys tulisijoja ja savupiippuja koskevista säädöksistä

Tavoite

Selvittää onko palovahinkojen määrää mahdollista vähentää vertaamalla Suomen tulisijoja ja savupiippuja koskevia säännöksiä naapurimaiden vastaaviin ja ottaa oppia mahdollisesti löydetyistä eroavaisuuksista ja naapurien hyvistä käytännöistä.

Selvityksen kattavuus

Suomi sekä vertailumaina Norja, Ruotsi, Saksa ja Viro

Aikataulu

1.11.2017 - 30.11.2018

Hankkeessa mukana

Ympäristöministeriö, sisäministeriö, Tukes ja Palosuojelurahasto

Hankkeen toteutus

- 1) **Alustava selvitys kohdemaiden tilanteesta**
  - Eri maiden viranomaiset, järjestöt ja yhdistykset sekä heidän tehtävät ja vastuut
  - Lainsäädäntö, määräykset ja ohjeet
  - Tyypillisiä rakenne ja detaljiratkaisuja

- 2) **Haastattelututkimus**
  - Kohdemaiden kontaktit
  - Esikysely ja paikallisten viranomaisten ja nuohoojajärjestöjen haastattelut kohdemaissa

- 3) **Raportointi**
  - Englannin- ja suomenkieliset loppuraportit (RTEK/2564/2018 ja RTEK/2566/2018)

- 4) **Workshop-tapahtuma alan asiantuntijoille Suomen käytäntöjen kehittämiseksi**
  - Keskustelu säädösten ja viranomaistoiminnan keskeisistä kehitystarpeista

Haastatellut tahot

Norja

- Directorate for Civil Protection (Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap DSB)
- The Sweeper Organization (Feiermesternes Landsforening)
- Norwegian Fire Protection Association (Norsk brannvernforening)

Ruotsi

- The National Association of Sweeper Masters (Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund SSR)

Saksa

- Industrieverband Haus-, Heiz- und Küchentechnik e.V.
(HKI Industrial Association of House, Heating and Kitchen Technology)
- The Central Guild Association of Sweepers
The European Federation of Chimney-sweeps

Viro

- Päästeamet
(The Estonian Rescue Board)

Suomi

- Nuohousalan keskusliitto ry
(The Central Association of Sweeping)

Hankkeen tulokset

Eri maiden säädösten välillä ei merkittäviä eroja

- Sädökset perustuvat EU:n yhteiseen lainsäädäntöön
- Erilaisten kansallisten ohjeiden määrä osoittautui niin laajaksi, ettei niitä aikataulun vuoksi pystytty sisällyttämään hankkeeseen

Tulisijoista ja savupiipuista aiheutuneiden tulipalojen määrien vertailu osoittautui mahdottomaksi

- Eri maiden ylläpitämät tilastot ovat erittäin vaihtelevia saatavuudeltaan ja laadultaan eivätkä ne ole yhteismitallisia johtuen asioiden erilaisesta luokittelusta ja kirjaamiskäytännöistä

TUTKIMUSSELOSTUS

RTEK/2566/2018

1. Johdanto
2. Määräykset ja ohjeet sekä viranomaiset
3. Valvonta ja vastuut
4. EU-standardit ja kansalliset soveltamisstandardit
5. Onnettomuustilastot
6. Lämmitysjärjestelmän suunnittelu ja asennus
7. Tulisijoille asetetut vaatimukset
8. Savupiipuille asetetut vaatimukset
9. Tulisijan ja savupiipun yhdistäminen
10. Lämmitysjärjestelmän käyttö ja huolto
11. Korjaaminen ja uusiminen
12. Keskustelu
13. Yhteenveto
14. Lähteet

Hankkeen tulokset

Valvonta / Tarkastukset ja katselmukset

- Suomessa** rakennushankkeeseen ryhtyvän on varmistettava, että savupiipun ja tulisijan kelpoisuus ja yhteensopivuus sekä asennus on tarkastettu. Kunnallisen rakennusvalvontaviranomaisen vastuulla on tehdä valvontasuunnitelmassa määritellyt tarkastukset (tai valtuuttaa pätevä taho). Tarkastuskäytännöt vaihtelevat kunnasta riippuen.
- Ruotsissa** kunnan rakennuslautakunnalle tulee tehdä tulisijan ja/tai savupiipun asentamisesta hakemus, jossa esitetään hyväksyttäväksi valvontasuunnitelma: hyväksyntään vaaditut tarkastukset, kokeet ja dokumentit. Lopputarkastuksessa on osoitettava tulisijajärjestelmän rakentamisen tai asennuksen suunnitelmienmukaisuus. Tähän pyydetään usein nuohoojan lausunto.

Hankkeen tulokset

Valvonta / Nuohous

- ❑ **Suomessa** omistajalla tai haltijalla velvoite huolehtia nuohouksen toteutuksesta. Jos nuohooja havaitsee vikoja tai puutteita, hänen on ilmoitettava niistä kohteen edustajalle ja pelastuslaitokselle. Pelastuslaitos voi tehdä korjausmääräyksen tai käyttökieltopäätöksen.
- ❑ **Norjassa ja Ruotsissa** nuohoustoiminnot kuuluvat kunnallisten viranomaisten vastuualueisiin ja kunta määrittelee itsenäisesti nuohoukseen liittyvät yksityiskohtaiset määräykset (nuohousvälit, taksat ja pätevyysvaatimukset).
- ❑ **Saksassa** käytössä alenuohoojajärjestelmä ja valtuutettu alenuohooja on vastuussa lämmitysjärjestelmän tarkastuksista joka 3. tai 4. vuosi. Tavanomaiset nuohoustehtävät voidaan toteuttaa myös muiden nuohoojien toimesta.

NUOHOUSVÄLI

Käytössä oleva tulisija hormoneineen

Suomi	1 kerran vuodessa
Viro	1 kerran vuodessa
Norja ja Ruotsi	kuntakohtainen
Saksa	4 kertaa vuodessa

Asiantuntija-workshopin 26.9.2018 tulokset

Pienryhmätyöskentelyssä ja yleisessä keskustelussa esille tulleita kehitysalueita ja -ideoita:

Viranomaistoiminta

- Kuntien tarkastuskäytäntöjen yhtenäistäminen ja muutostöiden valvonta. Tulisijojen ja savupiippujen asentajille esitettiin koulutusvaatimusta ja/tai henkilösertifiointia.

Tulisijasäädökset

- Tulisijasäädösten päivittäminen
- Yhteinen, yhden ministeriön hallinnoima asetus paikalla tehdyille ja valmistulisijoille sekä tulisijoista lähtevien savukaasujen lämpötilan mittaus ja maksimirajan määrittäminen

Savupiippusäädökset

- Selkeämmät läpivienti- ja testausperiaatteet
- Selkeyttä tuoteratkaisujen kirjavuuteen

Yhteenveto

- ❑ Hankkeessa perehdyttiin Suomen ja neljän vertailumaan tulisijojen ja savupiippujen paloturvallisuutta koskeviin säännöksiin, vastuisiin ja valvontakäytäntöihin.
- ❑ Eri maiden säädösten välillä ei löydetty merkittäviä eroja.
- ❑ Valvonta ja tarkastusmenettelyt eri maissa vastaavat pääpiirteissään toisiaan.
- ❑ Suomessa omistajalla tai haltijalla on velvoite huolehtia nuohouksen toteutuksesta. Vertailumaissa nuohoustoiminnot kuuluvat kunnallisten viranomaisten tai valtuutetun alenuohoojan vastuualueisiin.
- ❑ Tarkastuskäytännöt vaihtelevat kunnasta riippuen, mikä vaikuttaa sekä valvonnan tasoon että toteutukseen. Käytäntöjen yhdenmukaistamisella voidaan parantaa paloturvallisuutta.
- ❑ Tampereen yliopiston suomen- ja englanninkieliset tutkimusselostukset:
  - RTEK/2566/2018 Kansainvälinen selvitys tulisijojen ja savupiippujen paloturvallisuutta koskevasta lainsäädännöstä
  - RTEK/2564/2018 International survey: Regulations concerning the fire safety of fireplaces and chimneys

Kiitos mielenkiinnosta

Mikko Malaska

mikko.malaska@tuni.fi

Tampereen yliopisto

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

tukes
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

PSR
PALOSUOJELURAJAT O